

Bartłomiej Zieliński*

ROLA ZAUFANIA SPOŁECZNEGO W KSZTAŁTOWANIU STANDARDU TRANSPARENTNOŚCI NADZORU KORPORACYJNEGO W SPÓLKACH KOMUNALNYCH

THE ROLE OF SOCIAL TRUST IN FORMING PROCESS OF THE TRANSPARENCY STANDARD OF CORPORATE GOVERNANCE IN MUNICIPAL COMPANIES

Abstract

The article is an attempt to present the idea of social trust as an important element in the corporate governance of companies with the participation of local government units. It is mentioned about the need to raise standards of transparency in these companies. There is also a proposal to take into account the relevance of sociological theories in the studies of corporate governance.

Keywords: Corporate Governance, Corporate Investment, Firm, Transparency, Social Trust, State Owned Enterprises

JEL Classification: G3

Wstęp

Początek XXI wieku i skandale korporacyjne wraz z pogarszającą się sytuacją gospodarczą na całym świecie doprowadziły do znacznego spadku zaufania w przestrzeni publicznej. Wśród źródeł kryzysu *prime time* wskazywane są nieskuteczne standardy nadzoru korporacyjnego. Zamieszanie wywołane wybuchem światowego kryzysu, jak każda nieoczekiwana i niebezpieczna sytuacja w przestrzeni publicznej, spowodowało reakcje różnych podmiotów legislacyjnych. Jednym z takich nowych elementów regulacyjnych otoczenia spółek publicznych w wysoko rozwiniętych krajach stały się kodeksy dobrych praktyk. Po dziś dzień stanowią one uzupełnienie prawa twardego jako deklaracja oczekiwań pewnej społeczności.

---

* Mgr, Katedra Ekonomii Instytucjonalnej, Instytut Ekonomii, Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny, Uniwersytet Łódzki, e-mail: b.zielinski.poczta@gmail.com

Celem artykułu jest zwrócenie uwagi na aspekt zaufania społecznego, które naturalnie związane z ideą społeczeństwa informacyjnego, bierze udział w kreowaniu standardu transparentności nadzoru w spółkach kapitałowych z udziałem Jednostek Samorządu Terytorialnego (JST). Zagadnienia z zakresu nadzoru korporacyjnego stanowią złożoną problematykę badawczą o charakterze interdyscyplinarnym. Corporate governance łączy takie dziedziny jak ekonomia, prawo, finanse, psychologia czy socjologia i wiele innych. Taki też charakter interdyscyplinarny ma niniejsze opracowanie¹.

Warto w tym miejscu postawić tezę, że wymogi dotyczące transparentności w spółkach kapitałowych z udziałem JST, w kontekście teorii społecznych, są czymś naturalnym. Transparentność nie jest czymś oczekiwanym wyłącznie z uwagi na bezpieczeństwo przedsiębiorstwa czy bezpieczeństwo polityki komunalnej w samorządzie. Jest czymś, co naturalnie zaspokaja potrzebę lokalnego społeczeństwa. W tym kontekście może warto byłoby zastanowić się nad opracowaniem kodeksu dobrych praktyk, jako katalogu rekomendacji dla spółek z kapitałem JST. Dokument taki póki co nie istnieje w polskim corporate governance.

Z normatywnego punktu widzenia system nadzoru korporacyjnego obejmuje regulacje obligatoryjne, zawarte w przepisach prawa, oraz rekomendacje, których stosowanie jest dobrowolne, wywodzi się z aktów prawa miękkiego. Przepisów prawa w państwie demokratycznym muszą przestrzegać wszystkie podmioty, bez możliwości negocjacji. Przestrzeganie prawa miękkiego nie jest obowiązkowe, jednak oczekiwanie społeczne normatywnie lub sugestywnie sugeruje zachowanie *comply or explain*². Już ta zasada sygnalizuje olbrzymie znaczenie informacji. Podkreśla także istotność zaufania. Samo stwierdzenie *comply or explain* mówi przecież o istnieniu dwóch podmiotów relacji, w której jeden spodziewa się po drugim określonego zachowania.

Opracowanie dobrych praktyk dedykowanych spółkom samorządowym byłoby krokiem w kierunku zwiększania zaufania społecznego wśród społeczności lokalnych. We wrześniu 2015 roku zostały opublikowane przez OECD „Wytyczne w zakresie ładu korporacyjnego przedsiębiorstw państwowych”, co należy rozumieć jako wytyczne dotyczące nie tylko spółek skarbu państwa, ale również spółek samorządowych. W opracowaniu tym szczególną uwagę poświęcono problematyce transparentności³.

---

¹ W. Walczak, *Standardy nadzoru korporacyjnego w spółkach komunalnych*, „Kwartalnik Nauk o Przedsiębiorstwie” 2014, nr 2, Oficyna Wydawnicza Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, s. 88.

² *Comply or explain* – ‘zastosuj lub wytłumacz’. Zasada nakładająca obowiązek zastosowania się do określonego wymogu z kodeksu dobrych praktyk lub wytłumaczenie się z braku przestrzegania tej rekomendacji.

³ OECD Guidelines on Corporate Governance of State-Owned Enterprises, 2015 Edition.

Zaufanie w sytuacji udzielania mandatu podmiotom pełniącym władzę w samorządzie i jednocześnie sprawującym pieczę nad spółkami kapitałowymi z udziałem JST jest niezwykle ważnym czynnikiem dla nadzoru korporacyjnego. Zaufanie świadczy, że można na kogoś w pełni polegać. Zaufany to pewny. W tym kontekście sam nasuwa się wniosek, że właśnie na zaufaniu społecznym powinno zależeć samorządowym spółkom kapitałowym⁴.

Dostęp do pełnej i rzetelnej informacji o spółce jest bardzo ważnym zagadnieniem w nadzorze korporacyjnym. Dodatkowo biorąc pod uwagę specyfikę funkcjonowania spółek w samorządach, ich komunalny charakter oraz szerzenie się współcześnie idei społeczeństwa informacyjnego, zaufanie powinno być jednym z priorytetów.

W artykule omówiona została kwestia samego zaufania społecznego. Zaufanie bądź jego brak wynika logicznie z transparentności. Jej oczekiwanie to po prostu cecha cywilizowanego społeczeństwa w dzisiejszych czasach. Można by rzec, że zaufanie społeczne jest pochodną społeczeństwa informacyjnego. Niniejszy artykuł wykorzystuje ideę społeczeństwa informacyjnego jako niezmiernie ważne tło dla omawianego tematu.

Istnieją teorie, które jednoznacznie nazywają przekazywanie informacji jako powód istnienia gatunku ludzkiego. Na pewno można stwierdzić, że obok zasobów surowcowych, energetycznych i demograficznych, zasoby informacyjne stanowią najistotniejszy czynnik potencjału cywilizacyjnego. Bez racjonalnie wymodelowanego obszaru informacji nie może efektywnie funkcjonować współczesne społeczeństwo⁵.

W dalszej kolejności artykuł omawia normatywną podstawę transparentności w nadzorze korporacyjnym. Przepisy od wieków były traktowane jako zwierciadło oczekiwań społeczeństwa. Samo określenie „umowy społecznej” jako pewnego systemu tworzenia prawa podkreśla istotną rolę zdania społeczeństwa i jego oceny dla podmiotów tworzących i stosujących prawo.

Specyfika nadzoru korporacyjnego w spółkach komunalnych

Zasady, formy i cele gospodarki komunalnej Jednostek Samorządu Terytorialnego są ściśle określone przepisami prawa. Ich obowiązki polegają przede wszystkim na zaspokajaniu zbiorowych potrzeb wspólnoty samorządowej. Działalność

---

⁴ *Słownik współczesnego języka polskiego*, t. 2, Wydawnictwo Reader's Digest, Warszawa 1998, s. 634–635.

⁵ B. Maźbic-Kulma, P. Sienkiewicz, *Determinanty rozwoju społeczeństwa informacyjnego*, [w:] M. Niedzwiedziński (red.), *Wybrane problemy zastosowania electronic data interchange i electronic commerce*, „Avta Universitatis Lodziensis. Folia Oeconomica” 2002, nr 157, s. 9, 10.

ta to zadania, których celem jest bieżące i nieprzerwane zaspokajanie potrzeb ludności w drodze świadczenia usług powszechnie dostępnych⁶.

Zgodnie z tym samym prawem JST mogą prowadzić gospodarkę komunalną w formie samorządowego zakładu budżetowego lub spółek prawa handlowego. Należy jednak zastrzec, że JST mogą przystępować tylko do spółek kapitałowych. Te same przepisy narzucają obowiązek powołania rady nadzorczej w przypadku, gdy właścicielem spółki kapitałowej jest JST⁷. Dodatkowo, zgodnie z Kodeksem Spółek Handlowych⁸, poprzez uzyskanie osobowości prawnej następuje rozdzielenie majątku jednostki samorządu od majątku nowo stworzonego podmiotu gospodarczego⁹.

JST stanowi nadzór korporacyjny nad swoimi spółkami kapitałowymi, traktując środki ulokowane w nich jednocześnie jako inwestycję oraz narzędzie do realizacji gospodarki komunalnej na podległym terytorium¹⁰.

Polityka informacyjna spółek kapitałowych jest uzależniona przede wszystkim od przepisów prawa. Normatywną stroną transparentności korporacyjnej reguluje szereg aktów prawa stanowionego oraz rekomendacje płynące z zasad dobrych praktyk. Polityka informacyjna spółek to przede wszystkim metoda budowania zaufania między udziałowcami i interesariuszami a spółką. W przypadku spółek kapitałowych z udziałem JST to zaufanie ma szczególny wymiar.

Wymogi prawne kształtujące politykę informacyjną spółek komunalnych zawarte są w najważniejszych dla takiego podmiotu aktach. Do najistotniejszych źródeł prawa w tej materii należy zaliczyć przede wszystkim Kodeks Spółek Handlowych¹¹, ustawę o rachunkowości¹² oraz wspomnianą już ustawę o gospodarce komunalnej¹³.

Dodatkowym regulatorem w tym zakresie jest prawo Unii Europejskiej. W obszarze polityki informacyjnej spółek podstawową regulacją stanowi tzw. Raport Wintera z listopada 2002 r. Określił on minimalne wymogi informacyjne. Według tego dokumentu spółki powinny ujawniać co najmniej następujące informacje:

⁶ Ustawa z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej, Dz. U. 1997, Nr 9, poz. 43; Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, Dz. U. 1990, Nr 16, poz. 95.

⁷ Tamże.

⁸ Ustawa z dnia 15 września 2000 r. Kodeks Spółek Handlowych, Dz. U. 2000, Nr 94, poz. 1037 z późn. zm.

⁹ M. Borkowski, *Ocena funkcjonowania nadzoru korporacyjnego z zastosowaniem mapowania zmian wartości przedsiębiorstwa w spółkach z udziałem JST*, [w:] P. Urbanek, *Nadzór korporacyjny a stabilność sektora finansowego*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2012, s. 531–532.

¹⁰ Tamże, s. 532.

¹¹ Ustawa z dnia 15 września 2000 r., Kodeks Spółek Handlowych, Dz. U. 2000, Nr 94, poz. 1037.

¹² Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, Dz. U. 1974, Nr 121, poz. 591.

¹³ Ustawa z dnia 20 grudnia 1996r. o gospodarce komunalnej, Dz. U. 1997, Nr 9, poz. 43.

- Organizacja walnego zgromadzenia akcjonariuszy/ udziałowców;
- Skład rady spółki (rady nadzorczej i zarządu) oraz charakterystyki poszczególnych członków;
- Główni akcjonariusze/ udziałowcy oraz ich udział w kapitale spółki i w prawie głosu;
- Związki pomiędzy członkami organów spółki a głównymi akcjonariuszami/ udziałowcami oraz wszelkie transakcje pomiędzy spółką i głównymi akcjonariuszami/ udziałowcami;
- Transakcje z podmiotami powiązаныmi;
- Istnienie i zasady funkcjonowania systemów zarządzania ryzykiem;
- Raport z przestrzegania krajowych zasad dobrych praktyk nadzoru korporacyjnego.

Głównym celem tego raportu oraz następujących po nim rekomendacji Komisji Europejskiej¹⁴ jest pobudzenie transparentności spółek na rynku i uzyskanie optymalnego poziomu harmonizacji stosowanych rozwiązań, również w sferze kodeksów dobrych praktyk¹⁵.

Kolejnym istotnym źródłem regulacji polityki informacyjnej są wspomniane już na początku tego artykułu akty prawa miękkiego. To regulacje środowiskowe, których przestrzeganie świadczy o statucie społecznym i wysokich standardach spółki oraz w przypadku podmiotów publicznych warunkuje ich obecność na regulowanym rynku. Zasady dobrych praktyk GPW zawierają rekomendacje właściwego postępowania w nadzorze korporacyjnym. Ich grupą docelową są spółki publiczne, niemniej jest to dokument stanowiący o właściwym zachowaniu podmiotu gospodarczego.

We wstępie tego artykułu zwrócono uwagę na publikację OECD dotyczącą dobrych praktyk nadzoru w spółkach państwowych. Mowa tu o „Wytycznych ładu korporacyjnego przedsiębiorstw państwowych” z września 2015 roku¹⁶. Dokument ten dotyczy przedsiębiorstw działających w publicznym interesie, tak więc zarówno spółek skarbu państwa, jak i tych z udziałem JST.

Wyeksponowano w nim zagadnienie transparentności, któremu poświęcono osobny rozdział. Już na wstępie tego rozdziału pojawia się rekomendacja wdrażania najwyższych możliwych standardów, takich samych, jakie obowiązują spółki publiczne. OECD proponuje pełną przejrzystość w zakresie:

- określania celów przedsiębiorstwa i sposobów ich realizacji;
- publikacji danych finansowych przedsiębiorstwa;
- publikacji danych dotyczących struktury własności;

¹⁴ Zalecenie komisji z dnia 9 kwietnia 2014 r. w sprawie jakości sprawozdawczości dotyczącej ładu korporacyjnego (podejście „przestrzegaj lub wyjaśnij”), www.corp_gov.gpw.pl (dostęp 20.01.2015).

¹⁵ A. Ignyś, *Jakość polityki informacyjnej polskich spółek giełdowych w świetle badań*, „Studia Prawno-Ekonomiczne” 2014, t. XCI(2), Łódzkie Towarzystwo Naukowe, Łódź, s. 146, 147.

¹⁶ OECD Guidelines on Corporate Governance of State-Owned Enterprises, 2015 Edition.

- informacji na temat składu zarządu i rady nadzorczej;
- informacji na temat kwalifikacji członków zarządu i rady nadzorczej;
- określenia czynników ryzyka i planu zarządzania nimi;
- informacji o otrzymaniu jakiegokolwiek pomocy ze strony państwa bądź samorządu;
- informacji o wszelkich transakcjach zawartych z podmiotami państwowymi;
- informacji o wszelkich istotnych kwestiach dotyczących pracowników bądź interesariuszy.

Spółka kapitałowa z udziałem JST będąca, z ramienia ustawy o gospodarce komunalnej, podmiotem gospodarczym reprezentującym interes władz samorządowych i samych mieszkańców powinna stanowić przykład na lokalnym rynku. Stosując rekomendacje dokumentu „Dobre praktyki spółek notowanych na GPW”¹⁷, na pewno byłaby podmiotem o nienagannej polityce informacyjnej. Teza ta sugeruje korzystanie z gotowych już regulacji, przygotowanych dla spółek publicznych notowanych na warszawskiej giełdzie. Właściwe byłoby pójść jednak o krok dalej i wzorując się na wyżej wymienionych dokumentach, stworzyć zestaw rekomendacji dla spółek działających w ramach samorządów terytorialnych.

We wspomnianym kodeksie dobrych praktyk GPW na 34 zasady aż 7 dotyczy transparentności. Wśród tych zasad jest między innymi rekomendacja prowadzenia przejrzystej i efektywnej polityki informacyjnej, zarówno z wykorzystaniem tradycyjnych metod, jak i nowoczesnych technologii, prowadzenia korporacyjnej strony internetowej, zapewnienia funkcjonowania strony internetowej również w języku angielskim, a także umożliwienia obecności przedstawicieli mediów na walnych zgromadzeniach.

Wzrost standardów transparentności i wymogów w zakresie polityki informacyjnej wobec spółek publicznych jest zauważalny już od dłuższego czasu. Decydujący dla spółek giełdowych był rok 2008 i konsekwencje wielkiego kryzysu. Podnoszenie standardów to nie tylko skutki reakcji rynków finansowych, rynku kapitałowego, czy impulsy płynące z wnętrza środowiska nadzoru korporacyjnego. Niezmiernie ważnymi czynnikami w tym wypadku są szybki rozwój technologiczny, rozwój organizacji sieciowych, globalizacja i przede wszystkim przemiany społeczne¹⁸. Rozwój społeczeństwa informacyjnego i koncepcji partycypacji społecznej powodują wzrost naturalnej świadomości potrzeby transparentności. Ta potrzeba, mając swoje fundamenty w samym społeczeństwie, transponowana jest na instytucje. Tak powstaje system normatywny, który transparentność i właściwą politykę informacyjną stawia jako ważną i konieczną do stosowania. Celem tej polityki jest ostatecznie osiągnięcie jak najwyższego poziomu zaufania społecznego i bezpieczeństwo gospodarcze¹⁹.

¹⁷ Dobre praktyki spółek notowanych na GPW, www.corp-gov.gpw.pl (dostęp 20.04.2016).

¹⁸ A. Ignyś, *Jakość polityki informacyjnej...*, s. 152.

¹⁹ B. Zieliński, *Profesjonalizm rad nadzorczych polskich spółek giełdowych*, „Studia Ekonomiczne Regionu Łódzkiego” 2014, nr 15, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne w Łodzi, s. 21.

Zaufanie społeczne w kontekście polityki informacyjnej

Rozwój ekonomiczny zależy coraz bardziej od wytwarzania, przyswajania, rozprzestrzeniania oraz efektywnego wykorzystania informacji. Informacja bowiem staje się najważniejszym zasobem wytwórczym. Istotną rolę w kontekście rozwoju samorządów terytorialnych odgrywa zaufanie społeczne. Tezy te w bezpośredni sposób nawiązują do socjologicznych koncepcji kapitału ludzkiego i społecznego. Zaufanie przecież jest jednym z kluczowych elementów kapitału społecznego²⁰.

„Zaufanie” to zakład podejmowany na temat niepewnych przyszłych działań innych ludzi²¹. Społeczeństwo oparte na zasadzie uogólnionej wzajemności jest bardziej efektywne od wspólnot nacechowanych nieufnością²². Tym samym wysoki poziom zaufania społecznego może wpływać zarówno na rozwój gospodarki, jak i społeczeństwa poprzez ułatwienie negocjacji, obniżenie kosztów transakcyjnych, skracanie procesu inwestycyjnego, zmniejszenie korupcji, zwiększenie wiarygodności kontrahentów, sprzyjanie dyfuzji wiedzy, zapobieganie nadużywaniu dobra wspólnego, czy też zwiększanie solidarności międzygrupowej²³. Biorąc powyższe fakty pod uwagę, można z pełnym przekonaniem stwierdzić, że zaufanie społeczne ma olbrzymie znaczenie dla nadzoru korporacyjnego i rozwoju spółek kapitałowych z udziałem JST.

W przestrzeni publicznej możliwość dostępu obywatela do informacji i wysoka transparentność są podstawowymi elementami zaufania do władzy i realizacji idei społeczeństwa informacyjnego, a tym samym budowania zaufania społecznego²⁴. Towarzysząca idei informacji społecznej aktywność obywatelska rodzi pokusę, aby na otaczający świat spojrzeć z szerszej perspektywy, perspektywy pewnych społecznych całości. Przy takim spojrzeniu kultura zyskuje prymat nawet nad technologią, a ta staje się jedynie przydatnym narzędziem²⁵.

Współcześnie bardzo ważne w tym kontekście są rozważania nad naturą aktywności obywatelskiej – obywatela *in actu*. W systemie totalitarnym społeczeństwo było pominięte w procesie decyzyjnym, podporządkowane i zdecydowanie niedoinformowane, dziś – w demokracji – jest suwerenem. To społeczeństwo daje mandat do organizacji życia publicznego i jako ciało nadrzędne ma logiczne prawo

²⁰ M. Truszkowska-Wojtkowiak, J. Wojtkowiak, *Społeczeństwo informacyjne. Pytania o tożsamość, wiedzę i edukację*, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2008, s. 212–216.

²¹ R. Putnam, *Samotna gra w kręgle. Upadek i odrodzenie wspólnot lokalnych w Stanach Zjednoczonych*, Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2008, s. 37.

²² Tamże, s. 229–231.

²³ K. Brzeziński, *Zaufanie społeczne w regionie łódzkim*, [w:] P. Starosta (red.), *Zróżnicowanie zasobów kapitału ludzkiego i społecznego w regionie łódzkim*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2012, s. 240–241.

²⁴ Tamże, s. 218.

²⁵ T. Masłyk, *Obywatel w społeczeństwie informacyjnym. Teoria i praktyka*, Nomos, Kraków 2010, s. 83.

do pełnej informacji. Transparentność w tym kontekście staje się czymś oczywistym²⁶. Nic tak jak przejrzystość instytucji publicznych nie gwarantuje zaufania społecznego w przestrzeni publicznej.

Wpływ zaufania społecznego na rozwój gospodarczy potwierdzają badania. Wskazują one, że najwyższe zaufanie jest w krajach lepiej rozwiniętych gospodarczo. Najwyższym poziomem zaufania społecznego cieszą się kraje skandynawskie (Dania 89%). Polska (47%) niestety zajmuje miejsce poniżej średniej krajów OECD (59%). Pocieszający jest fakt, że nie odbiegamy zbyt od krajów z naszego regionu, takich jak Słowacja, Czechy czy Węgry. Niewiele wyższy jest również poziom zaufania w USA (49%). Z analiz OECD wynika, że zaufanie w Polsce wzrasta. Jest to wzrost rzędu około 1 punktu procentowego rocznie. Takie zjawisko wiąże się z postępującą poprawą sytuacji gospodarczej naszego kraju²⁷.

Budowanie zaufania nie jest proste. Wspomniany wyżej „zakład”, który w tym przypadku podejmuje społeczeństwo, oczekując określonego zachowania podmiotów odpowiedzialnych za nadzór nad przedsiębiorstwem samorządowym, będzie osiągalny w przypadku przejrzystości polityki informacyjnej.

Największe spółki giełdowe w Polsce i na świecie dokonują ciągle olbrzymich starań, aby właśnie zadbać o zaufanie na publicznym rynku. Spółki kapitałowe będące w rękach samorządów powinny co najmniej czerpać ze wzorców płynących z regulowanego rynku kapitałowego. Specyficzny charakter własności w tych spółkach oraz mandat społeczeństwa, nacechowany kadencyjnością, to wystarczające przesłanki do stosowania najwyższych standardów.

Wysoki poziom zaufania społecznego daje wymierne korzyści. W wymiarze krótkotrwałym – opisanym w poprzednim akapicie, oraz długofalowym – gospodarczym, omówionym wcześniej.

Podsumowanie i wnioski

Nadzór korporacyjny w spółkach kapitałowych z udziałem jednostek samorządu terytorialnego funkcjonuje na bardzo zbliżonych zasadach do tych, które obowiązują w spółkach publicznych notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. W obydwu przypadkach transparentność, polityka informacyjna odgrywają istotną rolę. Tekst przedstawia w poszczególnych swoich częściach zaufanie społeczne jako zjawisko inspirujące standaryzację transparentności nadzoru korporacyjnego w spółkach samorządowych.

Wobec teorii umowy społecznej, przepisy prawa stanowią odbicie tego, co sądzi społeczeństwo. To właśnie ono daje mandat polityczny władzom samorządu i równocześnie mandat zaufania w nadzorze społecznym nad samorządowym

---

²⁶ Tamże, s. 111–119.

²⁷ Tamże, s. 241–242.

majątkiem. Idealny stan prawny to taki, który zabezpiecza interesy całego społeczeństwa, i który popiera przynajmniej jego połowa.

Zaufanie społeczne, w dobie społeczeństwa informacyjnego, jest kluczowym elementem inspirującym ewolucję regulacji nadzoru korporacyjnego w spółkach komunalnych. Dotyczy to również dostosowywania regulacji prawnej i tworzenia właściwych rekomendacji. Corporate governance ma przecież kluczowy wpływ na zarządzanie oraz jakość polityki informacyjnej w przedsiębiorstwie, której odbiorcą jest szeroko pojęte społeczeństwo.

Bibliografia

- Borkowski M., *Ocena funkcjonowania nadzoru korporacyjnego z zastosowaniem mapowania zmian wartości przedsiębiorstwa w spółkach z udziałem JST*, [w:] P. Urbanek, *Nadzór korporacyjny a stabilność sektora finansowego*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2012.
- Brzeziński K., *Zaufanie społeczne w regionie łódzkim*, [w:] P. Starosta (red.), *Zróżnicowanie zasobów kapitału ludzkiego i społecznego w regionie łódzkim*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2012.
- Dobre praktyki spółek notowanych na GPW*, 2016.
- Ignys A., *Jakość polityki informacyjnej polskich spółek giełdowych w świetle badań*, „Studia Prawno Ekonomiczne” 2014, t. XCI(2), Łódzkie Towarzystwo Naukowe.
- Masłyk T., *Obywatel w społeczeństwie informacyjnym. Teoria i praktyka*, Nomos, Kraków 2010.
- Mattelart A., *Spoleczeństwo informacji*, Universitas, Kraków 2004.
- Mazbicz-Kulma B., Sienkiewicz P., *Determinanty rozwoju społeczeństwa informacyjnego*, [w:] Niedźwiedziński M. (red.), *Wybrane problemy zastosowania electronic data interchange i electronic commerce*, „Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Oeconomica” 2002, nr 157.
- OECD Guidelines on Corporate Governance of State-Owned Enterprises.
- Putnam R., *Samotna gra w kręgle. Upadek i odrodzenie wspólnot lokalnych w Stanach Zjednoczonych*, Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2008.
- Słownik współczesnego języka polskiego*, t. 2, Wydawnictwo Reader's Digest, Warszawa 1998.
- Truszkowska-Wojtkowiak M., Wojtkowiak J., *Spoleczeństwo informacyjne. Pytania o tożsamość, wiedzę i edukację*, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2008.
- Ustawa z dnia 15 września 2000 r. Kodeks Spółek Handlowych, Dz. U. 2000, Nr 94, poz. 1037 z późn. zm.
- Ustawa z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej, Dz. U. 1997, Nr 9, poz. 43.
- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, Dz. U. 1974, Nr 121, poz. 591.
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, Dz. U. 1990, Nr 16, poz. 95.
- Walczak W., *Standardy nadzoru korporacyjnego w spółkach komunalnych*, „Kwartalnik Nauk o Przedsiębiorstwie” 2014, nr 2, Oficyna Wydawnicza Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie.
- www.corp_gov.gpw.pl (dostęp 20.04.2016).
- www.corp-gov.gpw.pl (dostęp 20.04.2016).
- www.oecd.org/corporate/guidelines-corporate-governance-soes.htm (dostęp 20.04.2016).
- Zalecenie komisji z dnia 9 kwietnia 2014 r. w sprawie jakości sprawozdawczości dotyczącej ładu korporacyjnego (podejście „przestrzegaj lub wyjaśnij”).
- Zieliński B., *Profesjonalizm rad nadzorczych polskich spółek giełdowych*, „Studia Ekonomiczne Regionu Łódzkiego” 2014, nr 15, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne w Łodzi.

Streszczenie

Ocenie funkcjonowania nadzoru korporacyjnego w Polsce poświęcono wiele publikacji. Zagadnienie to w sposób pośredni dotyczy każdego człowieka, szczególnie wtedy, gdy mowa jest o nadzorze na spółkami komunalnymi.

Artykuł stanowi próbę przedstawienia idei zaufania społecznego jako istotnego elementu w nadzorze korporacyjnym spółek kapitałowych z udziałem jednostek samorządu terytorialnego. Zauważona jest w nim konieczność podnoszenia standardów w zakresie transparentności w takich przedsiębiorstwach. Artykuł jest także propozycją uwzględnienia teorii socjologicznych w badaniach nad nadzorem korporacyjnym.

Słowa kluczowe: Nadzór korporacyjny, przedsiębiorstwo komunalne, transparentność, zaufanie społeczne, spółka kapitałowa

Numer klasyfikacji JEL: G3